

Vastuvõtmise kuupäev : 29/05/2026

Kohtuasi C-373/26**Eelotsusetaotlus****Saabumise kuupäev:**

21. aprill 2026

Eelotsusetaotluse esitanud kohus:

Markkinaoikeus (kaubanduskohus, Soome)

Eelotsusetaotluse kuupäev:

21. aprill 2026

Taotleja ja vastustaja:

Atopää Oy

Vastustaja ja taotleja:

Lupa- ja valvontavirasto

MARKKINAOKEUSE (KAUBANDUSKOHUS)
nr 207/2026**KOHTUMÄÄRUS**

[...]

Menetluse ese

- 1 Markkinaoikeuses (kaubanduskohus) ühiselt menetletavad liidetud kohtuasjad 535/2025 ja 660/2025 käsitlevad muu hulgas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 3. aprilli 2014. aasta direktiivi 2014/40/EL tubaka- ja seonduvate toodete tootmist, esitlemist ja müüki käsitlevate liikmesriikide õigus- ja haldusnormide ühtlustamise kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2001/37/EÜ (edaspidi ka „tubakatoodete direktiiv“), artikli 20 lõike 5 punkti a tõlgendamist.
- 2 Küsimus on eelkõige selles, kas elektrooniliste tubakatoodete müügile spetsialiseerunud ettevõtja veebisaidil esitatud teave, mis hõlmab jaemüügikaupluste asukohti, teekonnajuhiseid, kontaktandmeid ja lahtiolekuaegu, kujutab endast tubakatoodete direktiivis osutatud ärilist teadaannet, mille eesmärk või otsene või kaudne tulemus on elektrooniliste sigarettide ja täitepakendite reklaamimine.

Asjasse puutuvad asjaolud

Järelevalveasutuse keeluotsus

- 3 Atopää Oy (edaspidi ka „äriühing“) on muu hulgas elektrooniliste sigarettide ja nikotiini sisaldavate vedelike müügile spetsialiseerunud jaemüügikett, millesse kuulub Soomes vähemalt 18 jaemüügikauplust. Äriühing kasutab oma kaupluste kaubandusliku tähisena muu hulgas sõna „Puff“.
- 4 Sosiaali- ja lupa-Alan valvontavirasto (sotsiaalküsimuste ja lubade järelevalveamet, edaspidi „Valvira“), kelle ülesanne on muu hulgas teostada järelevalvet e-sigarettide ja nikotiini sisaldavate vedelike turundamise üle riigis, kehtestas 26. augusti 2025. aasta otsusega Atopää Oy suhtes keelud, mille järgimata jätmise korral tuleb tasuda sunniraha summas 100 000 eurot. Keeluotsus põhines äriühingu veebisaidi puff.fi sisul.
- 5 Keeluotsuse punktiga 1 keelati äriühingul reklaamida tarbijatele ettevõtja, tema kaupluste või müügikohtade tootevalikut ja teenuseid lausetega „Puff on e-sigarettide ja tarvikute suurim müüja Soomes“, „Kliendi rahulolu on meiega“ või muude sarnase sisuga reklaamlausetega.
- 6 Keeluotsuse punktiga 2 keelati äriühingul esitada tema hallataval veebisaidil teavet e-sigarettide, nikotiini sisaldavate vedelike ja tubakat asendavate toodete müügikohtade kohta.
- 7 Keeluotsuse punktiga 3 keelati äriühingul avaldada oma veebisaidil artikleid Tupakkalaki (tubakaseaduse) reguleerimisalasse kuuluvate toodete kohta ja tõsta seejuures esile äriühingu tooteid ja teenuseid.
- 8 Keeluotsuse punktiga 4 keelati äriühingul turundada teenust „Puff Express“.

Äriühingu veebisaidi sisu pärast keeluotsuse tegemist

- 9 Pärast keeluotsuse kättesaamist muutis äriühing oma veebisaiti puff.fi ja eemaldas sellelt täielikult sisu, millel põhinesid keeluotsuse punktid 1, 3 ja 4. Peale selle muutis äriühing jaemüügikaupluste andmeid käsitlevat jaotist (keeluotsuse punkt 2) ja lihtsustas selle sisu. Vaidlust ei ole selle üle, et muudetud veebisaidi sisu oli vähemasti alates 2025. aasta septembrist kooskõlas äriühingu esitatud tõendavast dokumendist nr 1 tuleneva sisuga. Seoses veebisaidi sisuga on sellest tulenevalt vaidluse all üksnes küsimus, kas õigusvastased on ka veebisaidi muudetud osad.
- 10 Muudetud veebisaidil on järgmine Puff-logo:

Kuva 1: verkkosivuilla ollut puff-tunnus

Foto 1: Veebisaidi Puff-logo

- 11 Logo all on pealkiri „Puff-kauplused“, mille all on loetletud 19 asukohta või koha ja kaubanduskeskuse nimed, kusjuures „+“-tähisele klõpsates avanevad asjaomase kaupluse kohta täpsemad andmed. Näiteks loendis esimesena nimetatud kaupluse kohta on esitatud järgmine täpsem teave:

„Espoo (Lippulaiva)

Puff Espoo kauplus Lippulaiva kaubanduskeskuses asub aadressil Espoonlahdenkatu 4, 02320 Espoo.

Kauplus paikneb kaubanduskeskuses Tokmanni¹ vastas. Sinna on hõlpus jõuda Espoonlahti metroojaama kaudu. Kaubanduskeskuse maa-aluses parklas on võimalik tasuta parkida.

Aadress: Lippulaiva kaubanduskeskus, Espoonlahdenkatu 4, 02320 Espoo

Tel.: 050 [...]

Avatud tööpäeviti 10.00–19.00, laupäeviti 10.00–16.00

Muudetud lahtiolekuaegadest anname teada oma Facebooki lehel.“

- 12 Andmed teiste kaupluste kohta on sisuliselt samasugused. Kaupluste kohta esitatud teave hõlmab seega kaupluste asukohta, täpsemaid teekonnajuhiseid, telefoninumbreid või muid kontaktandmeid, lahtiolekuaegu ning muudetud lahtiolekuaegadest teavitamise eesmärgil linki kaupluse Facebooki lehele. Facebooki lehtede sisu ei ole Markkinaoikeuse (kaubanduskohus) menetluse ese.

Markkinaoikeuse (kaubanduskohus) menetlus kohtuasjades 535/2025 ja 660/2025

- 13 Atopää Oy esitas 14. oktoobril 2025 Markkinaoikeusele (kaubanduskohus) kohtuasjas 535/2025 menetlusse võetud taotluse, millega ta muu hulgas palub keeluotsus tervikuna tühistada või kehtestada keeld üksnes sellisele sisule, mida

¹ Soome odavmüügiketi kauplus. Tlk märkus.

võib pidada vahetult reklaamivaks sisuks. Äriühing esitas oma taotluses vastuväited järeltulele, et tema veebisaidil on oma olemuselt e-sigarettide ja nikotiini sisaldavaid vedelikke reklaamiv sisu. Äriühing märgib, et veebisaidil esitatud jaemüügikaupluste asukohtaandmeid, kontaktandmeid ja lahtiolekuaegasid kui selliseid ei saa mingil juhul pidada reklaamiks.

- 14 Kohtuasjas 535/2025 peab Markkinaoikeus (kaubanduskohus) seega veebisaidi sisu põhjal hindama, kas kõik keeluotsusega kehtestatud keelud olid otsuse tegemise ajal õiguspärased. Eelotsusetaotluse seisukohast on oluline otsuse punktis 2 kehtestatud keeld anda teavet e-sigarettide ja nikotiini sisaldavate vedelike müügikohtade kohta.
- 15 Sosiaali- ja lupa-alan valvontavirasto, kes asus seisukohale, et äriühing oli jätnud 26. augusti 2025. aasta keeluotsuse punkti 2 täitmata, palus 12. detsembril 2025 Markkinaoikeusele (kaubanduskohus) kohtuasjas 660/2025 esitatud taotlusega nõuda osaliselt sisse keeluotsuse rakendamise tagamiseks ette nähtud sunniraha.
- 16 Markkinaoikeus (kaubanduskohus) peab seega kohtuasjas 660/2025 hindama, kas veebisaidil puff.fi müügikohtade kohta esitatud muudetud teave, mida on kirjeldatud eespool punktides 10–12, rikub keeluotsuse punkti 2, ja kas seetõttu tuleb osaliselt sisse nõuda keeluotsuse rakendamise tagamiseks ette nähtud sunniraha.
- 17 Markkinaoikeuses (kaubanduskohus) on nüüd taotleja Lupa- ja valvontavirasto (loa- ja järelevalveasutus), kes võttis alates 1. jaanuarist 2026 üle Valvira ülesanded.

Kohaldatavad õigusnormid

Liidu õigusnormid ja kohtupraktika

- 18 Liikmesriigi kohtu menetluses oleva põhikohtuasja lahendamise sõltub sellest, kuidas tuleb tõlgendada tubakatoodete direktiivi 2014/40/EL artikli 20 lõike 5 punkti a, võttes eelkõige arvesse Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklit 16.
- 19 Tubakatoodete direktiivi artikli 20 lõike 5 kohaselt tagavad liikmesriigid, et ärilisi teadaandeid, mille eesmärk või otsene või kaudne tulemus on elektrooniliste sigarettide ja täitepakendite reklaamimine, on keelatud avaldada infoühiskonna teenustes, pressis ja muudes trükistes, välja arvatud trükistes, mis on suunatud ainult elektrooniliste sigarettide ja täitepakendite kauplemisega tegelevatele isikutele, ning kolmandates riikides trükitud ja avaldatud trükistes, kui kõnealused reklaamid ei ole suunatud peamiselt liidu turule (punkt a).
- 20 Tubakatoodete direktiivi põhjenduses 36 on muu hulgas märgitud, et liikmesriikide vahel kehtivad kõnealuste toodete, sealhulgas neid käsitlevate ohutusnõuete suhtes erinevad õigusnormid ja tavad, mis nõuab siseturu tõrgeteta

toimimise parandamiseks liidu tasemel tegutsemist. Nende toodete reguleerimisel tuleks arvesse võtta rahvatervise kaitse kõrget taset.

- 21 Tubakatoodete direktiivi põhjenduses 43 on märgitud, et elektrooniliste sigarettide reklaami ja sponsorlust käsitleva riigisisese õiguse ja tava erinevused takistavad toodete vaba liikumist ja teenuste osutamise vabadust ning loovad märgatava konkurentsimoontonutuse ohu. Kui liidu tasandil lisameetmeid ei võeta, on tõenäoline, et praegused erinevused suurenevad tulevastel aastatel veelgi, võttes arvesse ka elektrooniliste sigarettide ja täitepakendite kasvavat turgu. Seetõttu on vaja ühtlustada nende toodete piiriülese mõjuga reklaami ja sponsorlust käsitlevad siseriiklikud sätted, võttes aluseks inimeste tervise kaitse kõrge taseme. Elektroonilistest sigarettidest võib saada alguse nikotiinisõltuvus ja hilisem traditsioonilise tubaka tarbimine, sest need jälgendavad suitsetamist ja kujutavad seda tavapärasena. Seetõttu on asjakohane võtta tõrjuv hoiak elektrooniliste sigarettide ja täitepakendite reklaamimise suhtes.
- 22 Tubakatoodete direktiivi artikli 20 lõiget 5 puudutavaid kehtetuse vastuväiteid, mis on esitatud muu hulgas ettevõtlusvabadusele tuginedes, on Euroopa Kohus oma praktikas hinnanud, kuid ta ei ole nendega nõustunud (4. mai 2016. aasta kohtuotsus *Pillbox 38*, C-477/14, EU:C:2016:324). Euroopa Kohus märkis selles kohtuotsuses, et kuna direktiivi 2014/40 artikli 20 lõikes 5 kehtestatud äriliste teadaannete keeld ei luba ettevõtjatel oma tooteid reklaamida, siis on see käsitatav ettevõtja ettevõtlusvabaduse riivena. Viidatud kohtuotsuse kohaselt ei kujuta ettevõtlusvabadus endast aga absoluutset õigust ja ettevõtlusvabaduse suhtes võib olla lubatud lai valik avaliku võimu sekkumisi, millega võidakse kehtestada piiranguid majandustegevusele. Euroopa Kohus märkis, et kõnealune piirang on kehtestatud direktiivi 2014/40 artikli 20 lõikega 5 ehk seadusega harta artikli 52 lõike 1 tähenduses ning et see ei mõjuta ettevõtlusvabaduse põhisisu. Nimelt ei takista direktiivi see ega mõni muu säte ettevõtjatel elektroonilisi sigarette ja täitepakendeid toota ja turule lasta selle direktiivi tingimusi järgides (4. mai 2016. aasta kohtuotsus *Pillbox 38*, C-477/14, EU:C:2016:324, punktid 156–161).

Riigisisised õigusnormid ja kohtupraktika

- 23 Tubakaseaduse 549/2016 (Tupakkalaki; 549/2016) § 68 kohaselt on keelatud turundada tubakatooteid, tubakat asendavaid tooteid, suitsetamistarvikuid, tubakaimitatsioone, elektroonilisi sigarette ja nikotiini sisaldavaid vedelikke.
- 24 Tubakaseaduse §-ga 68 võeti muu hulgas üle tubakatoodete direktiivi artikli 20 lõike 5 punkt a.
- 25 Tubakaseaduse § 2 punkti 35 kohaselt tähendab selles seaduses kasutatav mõiste „turundamine“ reklaamimist, kaudset reklaamimist ja muid müügienduse vorme ning tubaka sponsimist.
- 26 Vastavalt tubakaseaduse §-le 99, mis oli kehtiv 31. detsembrini 2025, võib Valvira juhul, kui § 68 rikkudes turundatakse tubakatooteid, tubakat asendavaid tooteid,

- suitsetamistarvikuid, tubakaimitatsioone, elektroonilisi sigarette või nikotiini sisaldavaid vedelikke ulatuslikumalt kui ühe omavalitsusüksuse territooriumil, kehtestada turundusmeetme tellija, rakendaja ja nende töötajate suhtes ebaseadusliku tegevuse jätkamise ja kordamise keelu.
- 27 Tubakaseaduse § 99 muudeti 1. jaanuaril 2026 jõustunud muutmiseseadusega nr 791/2025 nii, et keeldu ei kehtesta mitte Valvira, vaid Lupa ja valvontavirasto.
- 28 Vastavalt tubakaseaduse § 44 lõikele 1 (redaktsioonis, mida viimati muudeti seadusega 251/2025) võib tubakatooteid, nikotiini sisaldavaid vedelikke ja suitsuvabasid nikotiinitooteid väikestes kogustes müüa või muul viisil üle anda ainult müügikoha- ja loomanikupõhise jaemüügiloa alusel, mille väljastab müügikoha asukohta järgne omavalitsusüksus. Tubakaseaduse § 95 (redaktsioonis, mida viimati muudeti seadusega 283/2022) lõike 1 kohaselt peavad järelevalveasutused lubade ja registreerimismenetluste, järelevalve, järelevalve kontrollimise ja arendamise eesmärkidel ning statistilistel eesmärkidel muu hulgas nende ettevõtjate riiklikku registrit, kellele on antud §-s 44 osutatud luba. Vastavalt § 95 lõikele 2 hõlmavad registreeritavad andmed muu hulgas nime, ärinime ja kontaktandmeid Soomes, taotleja või registreerija isikukoodi või äriühingu registreerimise numbrit ja juriidilise isiku numbrit ning toodete müügikoha aadressi.
- 29 Seega on e-sigarettide ja nikotiini sisaldavaid vedelikke müüvate jaemüügikaupluste asukohti võimalik leida internetiotsingu abil tubakaseaduse §-s 95 osutatud avalikust registrist.
- 30 Markkinaoikeuse (kaubanduskohus) praktikas (31. jaanuari 2025. aasta otsus nr 60/2025, FI:MAO:2025:60) kehtestati teatavale e-sigarettide tootvale ettevõtjale tubakaseaduse § 68 alusel keeld esitada teavet tema toodetavate e-sigarettide müügikohtade kohta, kuna tubakatooteid tootva ettevõtja veebisaidil kasutatud sõnastust „Philip Morris suitsuvabad e-sigarettid leiata R-kioskitest ja Omavepe kauplustest“ peeti turundamiseks, mis on tubakaseadusega keelatud. Otsuse põhjenduste kohaselt tähendab teave, et ettevõtja e-sigarettid on asjaomastes kauplustes müügil, tarbijate teavitamist müügikohtadest, kust saab tema tooteid osta, isegi kui kaupluste asukohta selles kontekstis tingimata teatavaks ei teha. Seda peeti ettevõtja e-sigarettide reklaamimiseks.
- 31 Küsimust, kas e-sigarettide ja nikotiini sisaldavate vedelike jaemüügikaupluste asukohta, kontaktandmete, lahtiolekuaegade ja muu sarnase teabe avaldamine ettevõtja veebisaidil kujutab endast tubakaseaduse § 68 kohaselt keelatud turundamist, ei ole Korkein oikeuse (kõrgeim kohus) praktikas analüüsitud.

Eelotsusetaotluse esitamise vajalikkus

- 32 Markkinaoikeus (kaubanduskohus) leiab, et tubakatoodete direktiivi artikli 20 lõike 5 punktiga a koostoimes põhjendusega 43 soovitakse ühtlustada e-sigarettide

ja täitepakendite turundamist liikmesriikides, sealhulgas puhtalt riigisisest turustamist, millel piiriülene toime puudub.

- 33 Markkinaoikeuse (kaubanduskohus) arvates on tubakatoodete direktiivi artikli 20 lõike 5 punktis a nimetatud „ärilised teadaanded“, „mille eesmärk või otsene või kaudne tulemus on elektrooniliste sigarettide ja täitepakendite reklaamimine“, liidu õiguse autonoomsed mõisted, mida tuleb selle kohaldamisalas kõigis liikmesriikides ühtselt tõlgendada.
- 34 Eespool esitatud selgituste kohaselt on Euroopa Kohus oma praktikas otsustanud, et harta artikliga 16 tagatud ettevõtlusvabadus ei takista kehtestamast tubakatoodete direktiivi artikli 20 lõike 5 punkti a kohast elektrooniliste sigarettide ja nikotiini sisaldavate vedelike reklaamimise keeldu. Euroopa Kohtu praktikast ei nähtu siiski selgelt, kas viidatud lõikes sisalduv mõiste „reklaamimine“, võttes eelkõige arvesse ettevõtlusvabadust, hõlmab ka asukohateavet, kontaktandmeid ja lahtiolekuaegu kui selliseid, ilma et oleks esitatud näiteks teavet toote kohta, hindu või üleskutset toodet ostma.
- 35 Nii on just Markkinaoikeuse (kaubanduskohus) kohtuasjas 535/2025 seoses punktis 2 kehtestatud keelu ja selle võimaliku täpsustuse hindamisega määrav see, kas tubakatoodete direktiivi artikli 20 lõike 5 punktiga a on vastuolus riigisisene tõlgendus, mille kohaselt tuleb e-sigarettide ja nikotiini sisaldavate vedelike jaemüügikaupluste asukohateavet, kontaktandmeid ja lahtiolekuaegu, mis on esitatud ettevõtja veebisaidil, pidada juba iseenesest asjaomaste toodete keelatud turundamiseks.
- 36 Kohtuasja 660/2025 menetlemisel on oluline ka küsimus, kas e-sigarettide ja nikotiini sisaldavate vedelike keelatud turundamise tuvastamisel on asjakohane veebisaidil müügikohtade nimetuste juures kuvatav kaubanduslik logo.
- 37 Eespool punktis 30 viidatud riigisisese kohtupraktika kohaselt loeti müügikohtade nimetamine elektrooniliste tubakatoodete müügile spetsialiseerunud kaupluse veebisaidil äriliseks teadaandeks, sest eeldati, et selle teadaande otsesel või kaudsel tulemusel müüdi rohkem elektroonilisi tubakatooteid kui selle teabe esitamata jätmise korral.
- 38 Selle tõlgenduse poolt räägivad tubakatoodete direktiivi artikli 20 lõike 5 punkti a sõnastus, direktiivi põhjendustest tulenev rahvatervise kaitse eesmärk ning vajadus võtta elektrooniliste sigarettide ja täitepakendite reklaamimise suhtes tõrjuv hoiak.
- 39 Siiski on ebaselge, kas tubakatoodete direktiiviga, eelkõige arvestades Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikliga 16 tagatud ettevõtlusvabadust, oli kavas võtta äriliste teadaannete ning otseseks või kaudseks tulemuseks oleva reklaamimise suhtes sedavõrd tõrjuv hoiak.

- 40 Selline tõrjuv hoiak võib tähendada näiteks seda, et tarbijad peaksid leidma elektrooniliste tubakatoodete müügile spetsialiseerunud kauplused nii-öelda juhuslikult, kuna nende olemasolu ei või näiteks ettevõtja veebisaidil ära märkida.
- 41 Markkinaoikeus (kaubanduskohus) leiab, et äriühingu viidatud tõsiasia, et jaemüügikaupluste asukohti on võimalik leida ka mujalt kui ettevõtja veebisaidilt, näiteks eespool punktis 28 osutatud avalikust registrist, ei ole oluline, kui hinnatakse käesolevas asjas kõne all oleva teadaande ärilist olemust ning küsimust, kas selle eesmärk või tulemus on toodete reklaamimine.

Eelotsuse küsimus

Olles andnud pooltele võimaluse esitada eelotsusetaotluse sisu kohta oma märkused, otsustas Markkinaoikeus (kaubanduskohus) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmise eelotsuse küsimuse:

Kas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 3. aprilli 2014. aasta direktiivi 2014/40/EL tubaka- ja seonduvate toodete tootmist, esitlemist ja müüki käsitlevate liikmesriikide õigus- ja haldusnormide ühtlustamise kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2001/37/EÜ, artikli 20 lõike 5 punkti a tuleb tõlgendada nii, et elektrooniliste tubakatoodete müügile spetsialiseerunud ettevõtja veebisaidil tema jaemüügikaupluste kohta esitatud teave, mis hõlmab näiteks aadresse, kontaktandmeid, teekonnajuhiseid ja lahtiolekuaegu, on esiteks juba iseenesest ja teiseks koos kaubandusliku logoga viidatud sättes osutatud keelatud äriline teadaanne, mille eesmärk või otsene või kaudne tulemus on elektrooniliste sigarettide ja täitepakendite reklaamimine?

[...]